

ĐỀ CƯƠNG TÀI LIỆU

phục vụ sinh hoạt chính trị học tập, thực hiện Sáu điều Bác Hồ dạy
chủ đề “Danh dự là điều thiêng liêng, cao quý nhất”

“Lúc dân cần, lúc dân khó, có Công an”

(Kèm theo Kế hoạch số 129-KH/HUCA, ngày 09/02/2023)

I. Truyền thống CAND và lời căn dặn “Danh dự là điều thiêng liêng, cao quý nhất”, “Lúc dân cần, lúc dân khó, có Công an”

1. Truyền thống CAND

Ngày 19/8/1945, lực lượng CAND ra đời trong không khí thắng lợi của cách mạng tháng Tám, đánh dấu mốc son lịch sử quan trọng trong sự nghiệp bảo vệ an ninh, trật tự của đất nước. Qua 78 năm xây dựng, chiến đấu và trưởng thành, được sự quan tâm giáo dục, rèn luyện của Đảng và Bác Hồ; sự quan tâm chỉ đạo của Trung ương Đảng, Quốc hội, Chính phủ; sự phối hợp hiệp đồng chặt chẽ của Quân đội nhân dân, các ban, bộ, ngành, cấp ủy, chính quyền, Nhân dân và bạn bè quốc tế, lực lượng CAND luôn thực hiện nghiêm túc Sáu điều Bác Hồ dạy, đoàn kết, năng động, không ngừng tu dưỡng, rèn luyện, khắc phục khó khăn, thử thách, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ Đảng, Nhà nước và Nhân dân giao phó, viết nên những truyền thống anh hùng, vẻ vang của CAND:

Một là, tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và Nhân dân, chiến đấu anh dũng, không ngại hy sinh vì độc lập, tự do, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ, vì an ninh Tổ quốc. Truyền thống này thể hiện sự giác ngộ sâu sắc về lý tưởng cách mạng, kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và con đường đi lên CNXH; kiên định sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng đối với CAND; kiên quyết đấu tranh chống quan điểm sai trái, bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, cương lĩnh, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; nêu cao tinh thần sẵn sàng xả thân vì độc lập, tự do, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc. Đồng chí cố Tổng Bí thư Lê Duẩn đã nói: “Đảng giao cho Công an nhiệm vụ bảo vệ Đảng, Công an phải thấy Đảng giao vận mệnh cho mình. Vì vậy Đảng lựa chọn Công an trong những người trung thành nhất với Đảng, những người chỉ biết sống chết với Đảng, chỉ biết còn Đảng thì còn mình”.

Hai là, từ Nhân dân mà ra, gắn bó chặt chẽ với Nhân dân, vì Nhân dân phục vụ, dựa vào dân để làm việc và chiến đấu. CAND luôn gắn bó mật thiết với Nhân dân, được Nhân dân nuôi dưỡng, giúp đỡ về mọi mặt, quán triệt sâu sắc và thực hiện nghiêm lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu “Công an của ta là Công an nhân dân, vì Nhân dân mà phục vụ, dựa vào Nhân dân để làm việc”, nhận thức đầy đủ vai trò lịch sử to lớn của quần chúng Nhân dân trong sự nghiệp bảo vệ an ninh Tổ quốc, coi đây là một trong những nhân tố quyết định sức mạnh của CAND. Trong suốt quá trình xây dựng, chiến đấu và trưởng thành, CAND luôn thực hiện tốt khẩu hiệu hành động: “Vì nước quên thân, vì dân phục vụ”, “Thức

cho dân ngủ ngon, gác cho dân vui chơi, lấy niềm vui, hạnh phúc của Nhân dân làm lẽ sống của mình", "Mỗi ngày làm một việc tốt vì Nhân dân". Cán bộ, chiến sĩ Công an luôn thấm nhuần và thực hiện nghiêm lời dạy của Bác Hồ: "Đối với Nhân dân phải kính trọng, lễ phép"; kiên quyết đấu tranh phê phán, khắc phục thái độ thờ ơ, vô cảm, cửa quyền, hách dịch, gây phiền hà cho Nhân dân.

Ba là, không ngừng tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất đạo đức cần, kiệm, liêm, chính, chí công, vô tư, có lối sống trong sạch, lành mạnh, trung thực khách quan. Cần, kiệm, liêm, chính, chí công, vô tư là chuẩn mực về tư cách đạo đức cán bộ, chiến sĩ công an. Xa rời cần, kiệm, liêm, chính, chí công, vô tư là xa rời lý tưởng cách mạng, không xứng đáng với danh hiệu CAND. Đạo đức cần, kiệm, liêm, chính, chí công, vô tư đòi hỏi mỗi cán bộ, chiến sĩ phải: Xây dựng lối sống trong sạch, lành mạnh, cần cù trong lao động sản xuất, học tập, công tác; tiết kiệm trong sử dụng thời gian, kinh phí, ngân sách và tài sản của Nhà nước; không lợi dụng chức vụ, quyền hạn để mưu cầu lợi ích bộ phận hoặc cá nhân; không tham ô, hối lộ, không chiếm đoạt tài sản của công; ngay thẳng, thật thà, trung thực, biết tự trọng, phân biệt rõ đúng sai, tôn trọng và bảo vệ chân lý, lẽ phải; có tác phong làm việc khách quan, tỉ mỉ, thận trọng, không để lọt kẻ địch, không làm oan người vô tội; thường xuyên và nghiêm chỉnh tự phê bình và phê bình, kiên quyết khắc phục thiếu sót, khuyết điểm, tu dưỡng, rèn luyện nâng cao phẩm chất đạo đức cách mạng, xứng đáng là "thanh bào kiếm sắc bén" của Đảng và Nhà nước, là con em yêu quý của Nhân dân. Đồng thời, tu dưỡng, rèn luyện cho mình một đạo đức, lối sống trong sạch, lành mạnh có văn hóa, xây dựng mối quan hệ đồng đội, tình yêu gia đình tốt đẹp trong sáng; sẵn sàng chấp nhận gian khổ, hy sinh vì bình yên và hạnh phúc của Nhân dân.

Bốn là, phát huy cao độ tinh thần độc lập tự chủ, tự lực, tự cường, tận tụy với công việc, vượt qua mọi khó khăn thử thách, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao. Công tác công an là trận tuyến thầm lặng, hoạt động độc lập trong môi trường xã hội phức tạp. Lực lượng CAND phải thường xuyên đối mặt với nhiều khó khăn, thử thách, hiểm nguy, đòi hỏi cán bộ, chiến sĩ phải thường xuyên nắm vững và vận dụng sáng tạo các quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng vào thực tiễn; phát huy cao độ tinh thần độc lập, tự chủ trong công tác, chiến đấu; coi trọng tổng kết, rút kinh nghiệm, xây dựng, hoàn thiện hệ thống lý luận nghiệp vụ CAND; chủ động, sáng tạo tìm ra cách đánh, cách thắng mọi âm mưu chống phá của các thế lực thù địch, phản động, tội phạm. Từ khi mới ra đời còn rất non trẻ, vũ khí còn thô sơ, phương tiện còn thiếu thốn, nhiệm vụ đặt ra hết sức nặng nề, nhưng với tinh thần độc lập tự chủ, tự lực tự cường; vừa công tác chiến đấu, vừa tổng kết kinh nghiệm; nghiên cứu cách đánh địch, thắng địch, đấu tranh chống tội phạm độc ác, sáng tạo, phù hợp nên đã giành được những thắng lợi vẻ vang. Do phải đấu tranh với kẻ thù có nhiều âm mưu thâm độc, phương tiện khoa học kỹ thuật hiện đại, tội phạm có nhiều thủ đoạn xảo quyệt, tinh vi đã tạo nên tinh thần độc lập tự chủ, tự lực, tự cường, không ngừng học hỏi, vận dụng, tiếp thu những

thành tựu khoa học kỹ thuật, đánh thắng mọi kẻ thù, các loại tội phạm, giữ vững an ninh, trật tự phục vụ nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Năm là, nội bộ đoàn kết, thống nhất, dân chủ, kỷ luật nghiêm minh, phối hợp hiệp đồng chặt chẽ với các cấp, các ngành, các lực lượng. Đoàn kết là sức mạnh, là truyền thống quý báu của Đảng, của dân tộc ta. Kế thừa và phát huy truyền thống đó, lực lượng CAND đã thường xuyên chăm lo xây dựng, củng cố khối đoàn kết, thống nhất, phát huy dân chủ, lắng nghe ý kiến của quần chúng nhân dân dựa trên các quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Cán bộ, chiến sỹ luôn nêu cao tinh thần đoàn kết, tương thân, tương ái, giúp đỡ nhau vượt qua khó khăn, hoạn nạn; sẵn sàng nhận khó khăn về mình, nhường thuận lợi cho đồng đội. Thường xuyên phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ với Quân đội nhân dân và các cấp, các ngành, đoàn thể để thực hiện nhiệm vụ đấu tranh chống tội phạm và tệ nạn xã hội, quản lý, giáo dục các đối tượng lầm lỗi tại địa bàn dân cư, đảm bảo trật tự, an toàn giao thông; phòng, chống cháy, nổ; khắc phục hậu quả thiên tai... Thực tiễn lịch sử đã khẳng định đoàn kết thống nhất, kỷ luật nghiêm minh, hiệp đồng chặt chẽ giữa CAND với Quân đội nhân dân, với các ngành, các cấp và Nhân dân đã tạo nên truyền thống tốt đẹp CAND.

Sáu là, luôn nêu cao tinh thần cảnh giác, bí mật, mưu trí, dũng cảm, cương quyết, khôn khéo, tích cực phòng ngừa, chủ động tiến công kẻ địch và tội phạm. Mưu trí, dũng cảm, cương quyết, khôn khéo trong chiến đấu là phẩm chất cao quý của lực lượng CAND, được kế thừa từ tinh thần quật cường, bất khuất, tài thao lược của dân tộc ta trong suốt chiều dài lịch sử đấu tranh dựng nước và giữ nước. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, lực lượng CAND đã vận dụng đúng đắn đường lối, phương châm, nguyên tắc chỉ đạo chiến lược và nghệ thuật đấu tranh trên mặt trận bảo vệ an ninh, trật tự; luôn nêu cao tinh thần cảnh giác cách mạng, chủ động phòng ngừa, tích cực đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch và bọn tội phạm, đảm bảo an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội của đất nước. Là lực lượng nòng cốt trong cuộc đấu tranh phòng, chống tội phạm, bảo vệ an ninh, trật tự, lực lượng CAND luôn nêu cao tinh thần chủ động, sẵn sàng nhận nhiệm vụ với quyết tâm và trách nhiệm cao, tận tụy, quên mình vì sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc và vì nghĩa vụ quốc tế.

Bảy là, không ngừng học tập nâng cao trình độ chính trị, nghiệp vụ và năng lực công tác; tiếp thu, vận dụng sáng tạo, hiệu quả thành tựu khoa học - kỹ thuật và công nghệ phục vụ công tác, chiến đấu. Truyền thống quý báu đó bắt nguồn từ đức tính cần cù, chịu khó, ham học hỏi, cầu tiến bộ của dân tộc Việt Nam. Trong hoàn cảnh thời chiến hay thời bình, lúc thuận lợi hay khó khăn, các thế hệ cán bộ, chiến sỹ luôn chủ động "tự học, tự rèn", tranh thủ mọi thời gian, mọi điều kiện để học tập nâng cao trình độ lý luận chính trị, văn hóa, pháp luật, nghiệp vụ; kết hợp học tập tại trường, học trong thực tiễn công tác, chiến đấu, học trong sách vở, học Nhân dân; tiếp thu và vận dụng có hiệu quả các thành tựu khoa học, công nghệ

tiên tiến phục vụ công tác đấu tranh phòng, chống các thế lực thù địch, phân động và các loại tội phạm đáp ứng yêu cầu đòi hỏi của nhiệm vụ công tác bảo đảm an ninh, trật tự trong tình hình mới.

Tám là, nêu cao tinh thần đoàn kết quốc tế trong sáng, thủy chung, cõ nghĩa, có tình. Vận dụng sáng tạo đường lối đối ngoại của Đảng, trong cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc, lực lượng CAND đã xây dựng và phát triển quan hệ hợp tác quốc tế với An ninh, Cảnh sát các nước trên thế giới nhằm trao đổi tin tức, kinh nghiệm, chuyên gia tiến bộ kỹ thuật, hợp tác đào tạo nghiệp vụ công tác bảo vệ an ninh, trật tự, góp phần xây dựng tình đoàn kết hữu nghị giữa các dân tộc, vì mục tiêu hòa bình, ổn định, hợp tác và phát triển thịnh vượng.

2. Lời căn dặn “Danh dự là điều thiêng liêng, cao quý nhất”, “Lúc dân cần, lúc dân khó, có Công an”

2.1. Hoàn cảnh ra đời

- Tại Hội nghị Công an toàn quốc lần thứ 73 diễn ra ngày 15/01/2018, đến dự, phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nhấn mạnh: “Tôi tin tưởng và tha thiết mong rằng: “Với nỗ lực và quyết tâm cao, với tinh thần dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, với đội ngũ cán bộ trung thành, tận tụy, có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức trong sáng, có trình độ năng lực, lực lượng CAND sẽ hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao, lập nhiều thành tích, xứng đáng với niềm tin yêu của Đảng, Nhà nước và Nhân dân. Mong các đồng chí luôn luôn ghi nhớ, khắc sâu vào tâm trí mình mà thực hiện cho bằng được chân lý: “Vì nước quên thân, vì dân phục vụ”; “Còn Đảng thì còn mình”; “Danh dự là điều thiêng liêng, cao quý nhất”.

- Trong bài phát biểu tham luận tại Đại hội XIII của Đảng, ngày 27/01/2021, đồng chí Đại tướng Tô Lâm, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy CATW, Bộ trưởng Bộ Công an nhấn mạnh: “Tập trung xây dựng thể trận lòng dân vững chắc về an ninh, trật tự, phát huy mạnh mẽ thể trận lòng dân trong nền an ninh nhân dân, trong đó phát huy vai trò nòng cốt của lực lượng công an xã trong bảo đảm an ninh trật tự tại cơ sở theo phương châm “trọng dân, gần dân, lúc dân cần, lúc dân khó, có Công an”. Trong chuyến công tác thăm và làm việc với Thường trực Tỉnh ủy tỉnh Vĩnh Phúc, đồng chí Đại tướng Tô Lâm, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy CATW, Bộ trưởng Bộ Công an tại buổi làm việc, trao đổi về chủ trương xây dựng công an xã, thị trấn chính quy, Đồng chí khẳng định đây là chủ trương lớn của Bộ Chính trị thực hiện chiến lược trong công tác đấu tranh, phòng chống tội phạm, bảo đảm an ninh trật tự tại cơ sở theo tinh thần chủ động, “từ sớm, từ xa”, “giải quyết ổn định ngay từ khi mới phát sinh, ngay tại cơ sở”. Đồng chí Bộ trưởng khẳng định: “Đảng ủy CATW, Bộ Công an xác định bố trí công an chính quy là cách để lực lượng công an được gần dân hơn, nắm chắc tình hình, phục vụ Nhân dân tốt hơn, xây dựng thể trận an ninh vững chắc hơn; đi đôi với đổi mới

phương thức hoạt động để công an xã chính quy thực sự là chỗ dựa của Nhân dân, theo phương châm "Lúc dân cần, lúc dân khó, có Công an".

2.2. Ý nghĩa

- Danh dự là điều thiêng liêng, mỗi cán bộ, chiến sĩ CAND phải ra sức giữ gìn; mất danh dự là mất tất cả. Nhắc nhở cán bộ, chiến sĩ CAND trong bất cứ hoàn cảnh cũng luôn nhận thức rõ và đề cao bản lĩnh chính trị, tự hào về truyền thống, danh dự của CAND. Để xây dựng lực lượng CAND thật sự trong sạch, vững mạnh, từng cán bộ, chiến sĩ phải thường xuyên tự soi, tự sửa, tự tu dưỡng, rèn luyện theo Sáu điều Bác Hồ dạy CAND. Phải coi đây là việc làm thường xuyên, rất hệ trọng, trở thành tiềm thức trong trái tim, khối óc và hành động thực tế trong công tác, chiến đấu hằng ngày của mình; luôn luôn giữ mình cho thật trong sạch, thật vững vàng, không bị sa ngã trước bất cứ sự mua chuộc, lôi kéo nào của các phần tử xấu, "lợi ích nhóm"; không bị cám dỗ bởi những danh lợi tầm thường; không lợi dụng cương vị công tác của mình để làm những việc ty tiện, đốn hèn, làm phương hại đến lợi ích chung của Đảng, Nhà nước và lợi ích chính đáng của Nhân dân. Có như thế mới bảo vệ được uy tín, danh dự thiêng liêng và phát huy được truyền thống anh hùng, cách mạng vẻ vang của lực lượng CAND.

- Đoàn kết, gắn bó mật thiết với Nhân dân, dựa vào dân, tận tâm, tận tình, khiêm tốn, cầu thị, lắng nghe, giải quyết nguyện vọng chính đáng của Nhân dân; khắc phục biểu hiện thờ ơ, vô cảm khi tiếp xúc với Nhân dân là phương châm công tác của CAND.

II. "Danh dự là điều thiêng liêng cao quý nhất", "Lúc dân cần, lúc dân khó, có Công an"

1. Trọng danh dự, giữ liêm sỉ

- Dưới góc độ triết học, danh dự được coi như một thành tố thuộc phạm trù đạo đức. Danh dự có ý nghĩa rất lớn thúc đẩy con người làm điều thiện, điều tốt, ngăn ngừa điều ác, điều xấu. Người xưa trọng danh dự như mạng sống, thậm chí còn hơn cả mạng sống. Danh dự mới là điều còn mãi. "Cọp chết để da, người ta chết để tiếng". Đó cũng chính là cái "khí", cái "chí", cái "giá trị" làm người. Pavel Korchagin, một nhân vật trong "Thép đã tôi thế đấy" đã từng tâm niệm: "Đời người chỉ sống có một lần, phải sống sao cho khỏi xót xa, ân hận vì những năm tháng đã sống hoài sống phí, cho khỏi hổ thẹn vì dĩ vãng ti tiện và đốn hèn của mình để khi nhắm mắt xuôi tay có thể nói rằng: Tất cả đời ta, tất cả sức ta, ta đã hiến dâng cho sự nghiệp cao đẹp nhất trên đời; sự nghiệp đấu tranh giải phóng loài người". Đó không chỉ là lý tưởng sống, là danh dự của lớp thanh niên thế hệ Pavel, mà còn là danh dự, lẽ sống của biết bao người chân chính.

Tiếp cận từ khía cạnh cá nhân, danh dự được coi như một trong những phẩm chất cao quý của mỗi người, là giá trị làm người. Danh dự chính là sự coi trọng, đánh giá cao của dư luận xã hội đối với một người dựa trên các giá trị tinh

thần, đạo đức của người đó. Do đó, danh dự không chỉ được xã hội công nhận mà còn được pháp luật công nhận và bảo vệ.

Danh dự bắt nguồn từ đâu? Danh dự đến từ những cống hiến thực tế của cá nhân đối với xã hội, từ lối sống có trách nhiệm của bản thân đối với cộng đồng, quốc gia, dân tộc; từ sự biết quan tâm, ứng xử đẹp với gia đình, người thân, bạn bè, làng xóm; từ sự dám đương đầu chấp nhận khó khăn, thách thức, dám đấu tranh với cái bất thiện, xấu, ác trong xã hội. Danh dự xuất phát từ chính thái độ tự trọng đối với bản thân. Sự cần, kiệm, liêm, chính; biết dừng; biết đủ, không tham lam của người, của công, của tập thể; sống trung thực, thành thật, giữ chữ tín;... là những điều kiện căn bản kiến tạo danh dự. Danh dự được xác định qua thái độ biết tôn trọng và bảo vệ danh dự của người khác. Đây chính là điều cần thiết nâng tầm giá trị bản thân. Danh dự, tiếng tăm không chỉ ảnh hưởng đến một cá nhân mà còn ảnh hưởng tới cả gia đình, dòng họ, ngành và quốc thể phụ thuộc vào vị trí xã hội, tầm ảnh hưởng của cá nhân đó. Danh dự không chỉ ảnh hưởng một đời mà còn lưu truyền tới vạn niên.

Danh dự là sự coi trọng, đánh giá của dư luận xã hội đối với một người dựa trên các giá trị tinh thần, đạo đức của người đó; là sự tự ý thức về giá trị của bản thân, sự tôn trọng và gìn giữ giá trị ấy, đặc biệt trong những bối cảnh khó khăn, các tình huống thử thách. Danh dự không tự nhiên có được, mà đến từ sự đóng góp, cống hiến của người đó với tổ chức, tập thể, xã hội; do sự tu dưỡng, phấn đấu, rèn luyện miệt mài, dày công vun đắp như “Ngọc càng mài càng sáng, vàng càng luyện càng trong”. Danh dự không phân biệt giàu nghèo, sang hèn, địa vị, chức vụ, nghề nghiệp, giới tính. Người có danh dự, trọng danh dự sẽ được mọi người yêu mến, tin tưởng, tôn trọng.

Danh dự không thể mua bán, trao đổi, ban phát hay cho tặng như những món quà, vật phẩm khác. Tiền bạc mất đi có thể kiếm lại được, còn danh dự mất đi thì không thể lấy lại được. Do vậy, người có danh dự, trọng danh dự khi làm một việc gì luôn cẩn trọng, suy xét một cách thấu đáo xem có ảnh hưởng đến danh dự của bản thân không, có làm tổn hại đến lợi ích, danh dự của người khác, của tập thể, cộng đồng không; luôn đặt lợi ích của tập thể, của cộng đồng lên trên, lên trước lợi ích của cá nhân. Nhờ đó, người có danh dự, trọng danh dự luôn hướng tới điều thiện, điều tốt, tránh những điều xấu, điều ác.

Danh dự không phải là điều gì đó bất biến, còn mãi, trái lại sẽ bị giảm sút, thậm chí mất đi nếu không biết giữ gìn, bảo vệ, bồi đắp, như lời chỉ dạy của Bác Hồ, rằng “Một dân tộc, một đảng và mỗi con người, ngày hôm qua là vĩ đại, có sức hấp dẫn lớn, không nhất định hôm nay và ngày mai vẫn được mọi người yêu mến và ca ngợi, nếu lòng dạ không trong sáng nữa, nếu sa vào chủ nghĩa cá nhân”. Đây là những lời nhắc nhở, đồng thời là sự tổng kết kinh nghiệm của cha ông về đạo lý làm người, giá trị của con người mà mỗi chúng ta, nhất là cán bộ, đảng viên phải thấu triệt, suốt đời tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, đấu

tranh chống chủ nghĩa cá nhân, những thói hư, tật xấu trong bản thân mỗi người, để làm cho cái tốt, cái đẹp, điều thiện nảy nở như hoa mùa xuân; để đến khi trở về cuộc sống đời thường hay trước lúc nhắm mắt xuôi tay không cảm thấy ân hận, hối hận vì đã giữ được trọn vẹn danh dự của mình. Lời chỉ dạy của Bác vô cùng sâu sắc, thấm thía, nhất là soi rọi vào tình hình hiện nay khi một bộ phận cán bộ, đảng viên, trong đó có không ít cán bộ cao cấp của Đảng do thiếu tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống, không vượt qua được chủ nghĩa cá nhân vị kỷ, mất cảnh giác, bị cám dỗ của quyền lực, địa vị, tiền tài,... làm cho suy thoái, sa ngã, bị xử lý kỷ luật, có người rơi vào vòng lao lý, đến khi nhận ra thì thường là đã quá muộn, không thể lấy lại được nữa.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhiều lần nhấn mạnh: “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc”. Cán bộ, đảng viên, đặc biệt là người lãnh đạo phải biết trọng danh dự, giữ liêm sỉ, “không phải vì danh vọng của cá nhân, mà vì lợi ích chung của Đảng, của dân tộc, của loài người”. Đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng cũng nhiều lần nhấn mạnh: Cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý cần “khắc cốt”, “ghi tâm” những lời dạy của Bác. “Cán bộ, đảng viên, trước hết là người lãnh đạo phải biết trọng liêm sỉ, giữ danh dự, biết xấu hổ khi bản thân và người thân có hành vi tham nhũng, tiêu cực” (Bài phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị toàn quốc tổng kết 10 năm công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, ngày 30/6/2022).

- Trọng liêm sỉ:

“Liêm” chính là sự thanh liêm, chính trực, ngay thẳng, đó là sự trong sạch, tuyệt đối không tham ô, tham nhũng, tiêu cực, là “luôn tôn trọng, giữ gìn của công và của Nhân dân” như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy, không hám danh, địa vị, không ham tiền tài, danh vọng, quang minh chính đại, không đổ ky, bặn tâm toan tính lợi ích nhỏ nhen, ích kỷ. “Liêm” chính là thước đo đạo đức và bản lĩnh con người của người cán bộ, nhất là khi được giao chức vụ, quyền hạn lãnh đạo, quản lý, nắm trong tay quyền hành, tiền của, tài sản công. Người có “liêm” sẽ không làm điều gì mờ ám, khuất tất, trái với đạo lý, lương tâm, nguyên tắc, quy định; biết phân biệt đúng sai, tốt, xấu, biết tự cảnh báo giới hạn, răn dạy mình tránh những điều xấu xa, tội lỗi. Sự liêm chính của cán bộ, đảng viên tạo uy tín và lòng tin của Nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nhiều lần nhắc nhở: “Cán bộ, đảng viên, trước hết là người lãnh đạo phải biết trọng liêm sỉ, giữ danh dự, biết xấu hổ khi bản thân và người thân có hành vi tham nhũng, tiêu cực”.

“Sĩ” là biết hổ thẹn khi làm việc xấu, làm sai, làm trái.

- “Liêm sỉ” là bản tính trong sạch, quyết không làm điều phải xấu hổ. “Danh dự”, “liêm sỉ” là những điều quan trọng hàng đầu và đó cũng chính là điều cần cốt cần có ở mỗi người cán bộ. “Danh dự”, “liêm sỉ” thuộc phạm trù đạo đức, lối sống và làm nên phẩm hạnh con người, là thước đo giá trị của mỗi người trong

xã hội. Người giữ liêm sỉ thì luôn giữ cho nhân cách mình được vẹn toàn, thanh danh mình được trong sạch, không bị “vấy bẩn” bởi lòng tham, sự vô sỉ, không lợi dụng địa vị, chức vụ của mình để “chiếm công vi tư”. Người không có “liêm” thì thứ gì cũng lấy, người không có “sĩ” thì việc gì cũng làm. Người vô liêm sỉ là người không biết trọng danh dự, có thái độ, hành vi trái với đạo đức, tư cách, lương tâm, danh dự của con người.

Với một người bình thường, danh dự là cao quý. Đối với người lãnh đạo, “danh dự”, “liêm sỉ” là điều thiêng liêng, cao quý nhất. Liêm sỉ làm nên nhân cách của một con người, là kim chỉ nam cho hành động, giúp con người phân biệt được đúng sai, những việc nên làm và những việc nên tránh. Đó cũng là yếu tố giúp cho xã hội trở nên tốt đẹp, cuộc sống giàu ý nghĩa, cao quý và nhân văn. Mỗi người lãnh đạo cần biết trọng danh dự, giữ cho được liêm sỉ, thanh danh của bản thân và của Đảng, gương mẫu thực hiện tốt mọi chủ trương, đường lối, quy định của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nghiêm túc thực hiện tự phê bình và phê bình, luôn tự soi, tự sửa những hạn chế, sai lầm, khuyết điểm, góp phần xây dựng nền văn hóa chính trị, văn hóa liêm chính trong Đảng.

2. “Lúc dân cần, lúc dân khó, có Công an”

- Vai trò của Nhân dân:

Ngay từ thế kỷ XV, Nguyễn Trãi đã đưa ra nhận định: Vận nước thịnh hay suy, mất hay còn là do sức mạnh của dân quyết định; vương triều nào được lòng dân, cố kết được nhân tâm thì làm nên nghiệp lớn; trái lại, vương triều nào đi ngược lại lòng dân thì sớm muộn đều bị thất bại. Thuyền bị lật mới biết sức dân mạnh như sức nước; nước có thể “chờ thuyền”, nhưng nước cũng có thể “lật thuyền”. Chủ nghĩa Mác - Lênin chỉ rõ cách mạng là sự nghiệp của quần chúng. V.I Lênin nhiều lần khẳng định: Nguồn gốc chủ yếu sức mạnh của Đảng là ở mối liên hệ mật thiết với Nhân dân.

Trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, Bác Hồ và Đảng ta luôn nhận thức sâu sắc vai trò to lớn của Nhân dân, “để mười lần không dân cũng chịu, khó trăm lần dân liệu cũng xong”¹. Đại hội VI của Đảng năm 1986 đã rút ra 4 bài học kinh nghiệm lớn, trong đó bài học đầu tiên là quán triệt tư tưởng “Lấy dân làm gốc”. Tiếp đó tại Đại hội VII, lần đầu tiên đưa ra khái niệm “Thế trận an ninh nhân dân”. Đại hội VIII bổ sung khái niệm “Nền an ninh nhân dân”. Năm 2004 hai khái niệm này được quy định và giải thích rõ trong Luật An ninh quốc gia, trong đó xác định nền an ninh nhân dân là sức mạnh về tinh thần, vật chất, sự đoàn kết và truyền thống dựng nước, giữ nước của toàn dân tộc được huy động vào sự nghiệp bảo vệ an ninh quốc gia.

¹ Hồ Chí Minh toàn tập, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, t.6, tr.130.

Tại Đại hội XII, lần đầu tiên Đảng ta đưa ra khái niệm “Thế trận lòng dân”. Đại hội nêu rõ: “Xây dựng “Thế trận lòng dân”, tạo nền tảng vững chắc xây dựng nền quốc phòng toàn dân và nền an ninh nhân dân”².

Tại Đại hội XIII, khái niệm “Thế trận lòng dân” được nhấn mạnh nhiều lần, không chỉ phục vụ sự nghiệp quốc phòng, an ninh mà còn xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân, phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Đại hội XIII, Đảng tiếp tục nhấn mạnh nhân tố con người, an ninh con người là trung tâm của mọi hoạt động; bảo vệ an ninh con người vừa là mục tiêu phần đầu, vừa là động lực bảo đảm cho sự ổn định chính trị - xã hội và xây dựng phát triển đất nước phồn vinh, thịnh vượng. Lấy sự hài lòng của người dân là thước đo đánh giá chất lượng phục vụ của các cơ quan nhà nước: “Chú trọng an ninh, an toàn là một trong những yếu tố hàng đầu trong cuộc sống của người dân”³. Luật An ninh quốc gia, Luật CAND đều khẳng định, vận động quần chúng nhân dân là một trong các biện pháp công tác Công an, để CAND hoàn thành nhiệm vụ bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự xã hội.

Nhân dân là cội nguồn sức mạnh của sự nghiệp bảo vệ an ninh, trật tự. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Nhiệm vụ của Công an là: Bảo vệ Nhân dân, giữ gìn trật tự trị an, tẩy trừ kẻ gian tế. Muốn làm tròn nhiệm vụ nặng nề và vẻ vang đấy, Công an cần phải đoàn kết Nhân dân, tổ chức và giáo dục Nhân dân, dựa vào lực lượng rộng lớn của Nhân dân. Như vậy Nhân dân sẽ ra sức giúp Công an làm tròn nhiệm vụ”⁴. Nhân dân là sức mạnh, là nguồn lực, nền tảng, cơ sở bền vững để lực lượng CAND hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Trước yêu cầu, nhiệm vụ bảo vệ an ninh Tổ quốc trong thời kỳ mới, nhằm khơi dậy sức mạnh, tiềm lực to lớn của Nhân dân trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, ngày 13/6/2005, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 521/2015/QĐ-TTg, lấy ngày 19/8 hằng năm là “Ngày hội toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc” qua đó là cơ sở, nền tảng để xây dựng thế trận lòng dân, thế trận an ninh nhân dân gắn với thế trận quốc phòng toàn dân trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Thông qua thực hiện phong trào để huy động Nhân dân tích cực tham gia giữ gìn an ninh, trật tự, xây dựng mô hình tự quản, phối hợp giải quyết, ổn định tình hình ngay tại cơ sở, ngay từ khi mới phát sinh; đồng thời thông qua Nhân dân để ghi nhận ý kiến góp ý về tư thế, lễ tiết tác phong, tinh thần trách nhiệm giúp cán bộ, chiến sĩ hoàn thiện bản thân.

- Mối quan hệ giữa CAND với Nhân dân:

² Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2016, trang 149.

³ Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, t.1, tr 156.

⁴ Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, t.10, tr.83-84.

Lực lượng CAND từ Nhân dân mà ra, vì Nhân dân mà phục vụ: Quán triệt và thấm nhuần lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "CAND hoàn toàn khác Công an đế quốc. Công an đế quốc là nanh vuốt của đế quốc để hà hiếp áp bức đa số Nhân dân... CAND phải là kiểu mẫu, phải là người chuyên trách thi hành chính sách, phương châm của Đảng và Chính phủ cho tốt. CAND phải thực sự phục vụ Nhân dân", "Đối với Nhân dân phải kính trọng, lễ phép", mỗi đảng viên, cán bộ, chiến sĩ nhận thức sâu sắc bản chất của công tác Công an là công tác dân vận, sự thương yêu, đùm bọc, ủng hộ, phối hợp, giúp đỡ, tham gia tích cực của quần chúng nhân dân là nhân tố quyết định thắng lợi cho công tác, chiến đấu của CAND. Dù hoạt động trong lĩnh vực nào, bí mật hay công khai, đảng viên, cán bộ, chiến sĩ đều phải giữ mối liên hệ với Nhân dân, gần dân, trọng dân, lắng nghe góp ý của Nhân dân: vận động, thuyết phục Nhân dân hiểu và thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về nhiệm vụ bảo đảm an ninh, trật tự, hình thành ý thức chấp hành pháp luật, xây dựng xã hội trật tự, kỷ cương, an toàn, lành mạnh.

Lực lượng CAND đẩy mạnh cải cách hành chính, thực hiện quy chế dân chủ trong CAND, thực hiện thanh tra, kiểm tra, tiếp dân, giải quyết khiếu nại tố cáo của Nhân dân; duy trì, phát huy hiệu quả các hoạt động xã hội, từ thiện, giúp Nhân dân trong lúc khó khăn, hoạn nạn; tăng cường xuống cơ sở, bám sát địa bàn thực hiện cùng ăn, cùng ở, cùng làm, vận động Nhân dân chấp hành tốt mọi chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước và tham gia bảo vệ an ninh, trật tự. Cùng với việc triển khai thực hiện các mô hình, khẩu hiệu, phần việc trong học tập, thực hiện Sáu điều Bác Hồ dạy, thực hiện "Mỗi ngày làm một việc tốt, vì dân", "Nghe dân nói, nói dân hiểu, làm dân tin"... qua đó góp phần củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc, nâng cao ý thức làm chủ của Nhân dân, huy động sức mạnh của Nhân dân xây dựng thể trận lòng dân trong sự nghiệp bảo vệ an ninh, trật tự.

III. Quán triệt thực hiện lời căn dặn "Danh dự là điều thiêng liêng, cao quý nhất", "Lúc dân cần, lúc dân khó, có Công an"

1. Trách nhiệm của cấp ủy, lãnh đạo, chỉ huy công an các cấp

- Thường xuyên tổ chức học tập, nghiên cứu, quán triệt nâng cao nhận thức cho cán bộ, chiến sĩ về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, của Đảng ủy CATW, Bộ Công an và của cấp ủy cấp trên về xây dựng lực lượng CAND thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

- Tuyên truyền, giáo dục chính trị tư tưởng, giáo dục truyền thống, giáo dục đạo đức, lối sống giúp cho cán bộ, chiến sĩ kiên định lập trường, trung thành với Đảng, hết lòng hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ Nhân dân, bảo vệ quyền, lợi ích chính đáng của Nhân dân. Cụ thể hóa việc học tập, thực hiện Sáu điều Bác Hồ dạy

CAND thành tiêu chí cụ thể, dễ nhớ, dễ thực hiện, dễ kiểm tra, đánh giá. Đồng thời quan tâm giáo dục, nâng cao năng lực cảm thụ thẩm mỹ, bồi dưỡng tâm hồn, tình cảm, giáo dục kỹ năng ứng xử, phương pháp đấu tranh phê phán, “lấy cái đẹp, dẹp cái xấu”, “lấy tích cực, đẩy lùi tiêu cực”, lên án các quan điểm, hành vi sai trái, tiêu cực.

- Triển khai thực hiện hiệu quả công tác quản lý cán bộ, bảo vệ chính trị nội bộ, bảo vệ bí mật nhà nước; thực hiện hiệu quả 5 chủ động trong công tác tác tư tưởng “chủ động nắm, định hướng, dự báo, đánh giá và giải quyết tình hình tư tưởng” và phương châm “rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm, rõ kết quả”; duy trì nghiêm 5 Lời thề, 10 Điều kỷ luật, điều lệnh, quy tắc ứng xử, quy chế, quy trình công tác theo phương châm “trên làm gương mẫu mực, dưới tích cực làm theo”.

- Triển khai thực hiện hiệu quả các hình thức lấy ý kiến góp ý của cơ quan, tổ chức và Nhân dân đối với CAND về tư thế, lễ tiết, tác phong, tinh thần trách nhiệm trong thực hiện chức trách nhiệm vụ được giao. Trên cơ sở các ý kiến góp ý để nghiên cứu, tiếp thu, chấn chỉnh kỷ cương, kỷ luật, cải tiến, đổi mới lề lối làm việc, lấy kết quả sự hài lòng của Nhân dân làm thước đo đánh giá chất lượng, hiệu quả công tác. Tổ chức hoạt động dân vận, ủng hộ, giúp đỡ Nhân dân, xây dựng mối quan hệ gần gũi, gắn bó mật thiết với Nhân dân.

- Thực hiện nghiêm túc quy định nêu gương, xây dựng phong cách bản lĩnh, nhân văn, vì Nhân dân phục vụ; đề cao tinh thần dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung; bản lĩnh, kiên định, vững vàng trước sự tác động, lôi kéo, mua chuộc, tấn công của các thế lực thù địch, các loại tội phạm; xây dựng “Đơn vị văn hóa, gương mẫu chấp hành điều lệnh CAND”. Thường xuyên kiểm tra, đánh giá việc thực hiện nêu gương, chủ động phát hiện, biểu dương, động viên, khen thưởng tập thể, cá nhân điển hình, tiêu biểu; đồng thời chấn chỉnh, xử lý nghiêm những trường hợp sai phạm.

- Tuyên truyền bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các thông tin xấu độc, thù địch; cung cấp thông tin, định hướng tư tưởng khi có sự kiện, vấn đề thu hút sự quan tâm của cán bộ, chiến sĩ và dư luận xã hội. Đẩy mạnh tuyên truyền gương người tốt, việc tốt, hình ảnh cán bộ chiến sĩ tận tụy, liêm khiết, nhân văn, dũng cảm trong đấu tranh, phòng chống tội phạm, vì cuộc sống bình yên và hạnh phúc của Nhân dân.

2. Trách nhiệm của cán bộ, chiến sĩ CAND

- Tự giác nghiên cứu, học tập nâng cao nhận thức lý luận chính trị, khoa học công nghệ, kinh tế - văn hóa, xã hội; “tự học, tự rèn”, tự phê bình và phê bình, “tự soi”, “tự sửa”, “tự nhận diện”, phòng ngừa suy thoái tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống.

- Đoàn kết, bảo vệ uy tín, danh dự, truyền thống CAND; trọng uy tín, giữ gìn danh dự, khiêm tốn, giản dị, chân thành, thân ái giúp đỡ đồng đội; thấy đúng

phải bảo vệ, thấy sai phải đấu tranh, đề cao bản lĩnh, không sa ngã trước cám dỗ bởi lợi ích vật chất, tiền tài, danh vọng; thực hiện cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, trung thực, khiêm tốn, giản dị, chân thành, tâm huyết, tận tụy, nêu cao trách nhiệm khi thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao.

- Thường xuyên lấy Sáu điều Bác Hồ dạy làm kim chỉ nam cho mọi hoạt động hằng ngày; nghiêm khắc với bản thân, chấp hành nghiêm kỷ cương, kỷ luật, điều lệnh, quy tắc ứng xử CAND. Trân trọng lắng nghe, tiếp thu ý kiến góp ý phù hợp để nghiên cứu, đề ra biện pháp sửa chữa, hoàn thiện, khắc phục biểu hiện ngại khó, ngại khổ, trung bình chủ nghĩa, năng động, sáng tạo, mưu trí, dũng cảm trong công tác và chiến đấu.

- Sẵn sàng chấp nhận gian khổ, hy sinh vì cuộc sống bình yên và hạnh phúc của Nhân dân; gần dân, trọng dân, nắm vững tình hình, tâm tư, tham gia giải quyết nguyện vọng chính đáng của Nhân dân, không thờ ơ, vô cảm khi tiếp xúc với Nhân dân, lấy niềm vui, hạnh phúc, sự hài lòng của Nhân dân làm thước đo đánh giá chất lượng hiệu quả công tác.

- Chủ động tự trang bị kiến thức, am hiểu về chính trị, pháp luật, sắc bén về nghiệp vụ, nắm vững phong tục, tập quán, thực hiện nêu gương, tích cực tham gia hoạt động dân vận, xung kích, tình nguyện, ủng hộ, giúp đỡ Nhân dân, đồng thời tranh thủ sự đồng tình, ủng hộ của Nhân dân trong công tác đấu tranh phòng chống tội phạm, xây dựng hình ảnh đẹp trong lòng Nhân dân.